

Anonimizuota versija

Vertimas

C-552/21 – 1

Byla C-552/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. rugsėjo 7 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. rugpjūčio 31 d.

Pareiškėjas:

FT

Atsakovė:

Heseno federalinė žemė

6 K226/21.WI

VERWALTUNGSGERICHT WIESBADEN

NUTARTIS

Administracinėje byloje

FT

<...>

pareiškėjas

<...>

prieš

Heseno federalinę žemę, atstovaujamą *Hessischer*

Beauftragter für Datenschutz und Informationsfreiheit (Heseno duomenų apsaugos ir informacijos laisvės priežiūros pareigūnas),

<...>

– 93.01.21:0005-rt –

atsakovę,

dalyvaujant:

SCHUFA Holding AG, atstovaujamai valdybos,

<...>

dėl

teisės į duomenų apsaugą

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Vysbadeno administracinis teismas) 6-oji kolegija <...>

2021 m. rugpjūčio 31 d. nutarė:

- I. Sustabdyti bylos nagrinėjimą.
- II. Pagal SESV 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl šių klausimų:
 1. Ar 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas – BDAR; OL L 119, 2016 5 4, p. 1) 77 straipsnio 1 dalį, siejamą su 78 straipsnio 1 dalimi, reikia suprasti taip, kad priežiūros institucijos išvada, kurią pastaroji praneša duomenų subjektui,
 - a) yra sprendimo dėl peticijos pobūdžio? Tai reikštų, kad priežiūros institucijos sprendimo dėl skundo teisminė kontrolė pagal BDAR 78 straipsnio 1 dalį iš principo apsiriboja patikrinimu, ar institucija skundą išnagrinėjo, tinkamai ištyrė skundo dalyką ir pranešė patikrinimo išvadą,

ar

b) laikytina institucijos sprendimu iš esmės? Tai reikštų, kad priežiūros institucijos sprendimo dėl skundo teisminė kontrolė pagal BDAR 78 straipsnio 1 dalį lemia tai, jog teismas turi peržiūrėti sprendimo iš esmės visą turinį, konkrečiu atveju – pavyzdžiui, kai diskrecija sumažėja iki nulio – teismas priežiūros instituciją gali taip pat įpareigoti imtis konkrečios priemonės, kaip tai suprantama pagal BDAR 58 straipsnį.

2. Ar duomenų saugojimas privačioje kreditingumo vertinimo agentūroje, kurioje asmens duomenys iš tokių viešų registru, kaip „nacionalinių duomenų bazių“, kaip jos suprantamos pagal 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų (OL L 141, 2015 6 5, p. 19) 79 straipsnio 4 ir 5 dalis, saugomi be konkretaus pagrindo tam, kad gavus užklausą būtų galima suteikti informaciją, yra suderinamas su 2007 m. gruodžio 12 d. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (OL C 303, p. 1, toliau – Pagrindinių teisių chartija) 7 ir 8 straipsniais?

3. Ar privačios paralelinės duomenų bazės (visų pirma informacinių agentūrų duomenų bazės), kurios yra sukuriamos greta valstybinių duomenų bazių ir kuriose duomenys iš valstybinių duomenų bazių (nagrinėjamu atveju – skelbimai apie nemokumą) saugomi ilgiau, nei nustatyta Reglamente (ES) 2015/848 ir nacionalinėje teisėje, yra iš principo leidžiamos, ar teisė būti pamirštam pagal BDAR 17 straipsnio 1 dalies d punktą reiškia, kad šiuos duomenis privaloma ištrinti, kai:

a) yra numatytas toks pat kaip ir viešame registre tvarkymo terminas,

ar

b) yra numatytas saugojimo terminas, ilgesnis nei viešam registrui numatytas saugojimo terminas?

4. Tiek, kiek BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punktas laikytinas vieninteliu teisiniu pagrindu, kuriuo remiantis duomenys, kurie taip pat saugomi viešuose registruose, yra saugomi privačiose kreditingumo vertinimo agentūrose, ar kreditingumo vertinimo agentūra turi teisėtą interesą jau tuomet, kai ši agentūra be konkretaus pagrindo perima duomenis iš viešo registro tam, kad gavusi užklausą galėtų juos pateikti?

5. Ar priežiūros institucijų pagal BDAR 40 straipsnį patvirtintuose elgesio kodeksuose, kuriuose numatyti patikrinimo ir ištyrinimo terminai, ilgesni nei saugojimo viešuose registruose terminai,

leidžiama numatyti, kad nereikia atlikti BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punkte nustatyto palyginimo?

Motyvai:

I.

- 1 Pareiškėjas prieštariauja atleidimo nuo likusių skolų įregistravimui *SCHUFA Holding AG*, privačioje kreditingumo vertinimo agentūroje, kuri šioje byloje yra trečiasis asmuo. Iš atsakovės jis reikalauja imtis veiksmų, kad *SCHUFA Holding AG* būtų ištrintas šis įrašas:

- 2 *Informacija iš viešų registru.*

Suteiktas atleidimas nuo likusių skolų.

Ši informacija paimta iš nemokumo bylų teismų skelbimų. Dėl šios nemokumo bylos mums buvo pranešta apie atleidimą nuo likusių skolų. Byla Nr. HK1775-17 PLZ68159. Procesas nemokumo bylų teismuose vedamas šiuo bylos numeriu.

Įvykio data: 2020 m. rugsėjo 10 d.

- 3 2020 m. gruodžio 14 d. raštu pareiškėjo įgaliotas atstovas kreipėsi į *SCHUFA Holding AG*, kuri šioje byloje yra trečiasis asmuo. Šiame rašte buvo teigiama, kad, remiantis BDAR 21 straipsniu, nesutinkama su duomenų tvarkymu, susijusiu su įrašu apie atleidimą nuo likusių skolų. Taip pat buvo teigiama, kad interesų palyginimas pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio f punktą nebuvo atliktas. Buvo paaiškinta, kad pareiškėjas 2010 m. vertėsi savarankiška veikla finansinių paslaugų srityje. Dėl pavėluoto sumokėtų mokesčių grąžinimo ir išankstinių mokesčių mokėjimų, kuriuos reikėjo atlikti, jam atsirado likvidumo problemų. Prisidėjo ir atšaukimo susitarimas su finansinių paslaugų teikėju, dėl kurio prasidėjo mokėjimų grąžinimai. Pareiškėjas nebegalėjo sumokėti reikalaujamų sumų. Todėl jis ryžosi nemokumo bylai. Po trejų metų nemokumo bylų teismas suteikė jam atleidimą nuo likusių skolų. Dėl šios bylos trečiojo asmens saugomų duomenų pareiškėjui tapo faktiškai neįmanoma gyventi normalų gyvenimą, nors jam ir suteiktas atleidimas nuo likusių skolų. Neigiamas įrašas trukdo jam ne tik privačiame, bet ir profesiniame gyvenime. Susiklostė netipiškos aplinkybės, kurios suteikia pagrindą reikalauti ištrinti įrašą apie atleidimą nuo likusių skolų pagal BDAR 17 straipsnį.
- 4 Į bylą trečiuoju asmeniu įtraukta *SCHUFA Holding AG* 2021 m. sausio 12 d. raštu pranešė pareiškėjui, kad BDAR 21 straipsnio 1 dalies prasmė ir tikslas nėra galiausiai atimti iš kreditavimo sistemos informaciją, kuri yra reikalinga norint atidžiai įvertinti kreditingumą. Taip pat šiuo atveju, kai tariamai atsiradęs neigiamas ekonominis poveikis suvokiamas kaip asmeninė našta, tai nesuteikia

teisės nesutikti su duomenų tvarkymu pagal BDAR 21 straipsnio 1 dalį. Informacinėje sistemoje dalyvaujantiems kreditų davėjams lemiamą reikšmę turi tai, kad būtų teikiama informacija, skatinanti kredito davėjus atlikti specialų kreditingumo patikrinimą. *SCHUFA Holding AG* yra tik informacijos šaltinis, bet jis neprivalo būti tolesnės atitinkamos įstaigos pareigos atlikti patikrinimą ir priimti sprendimą dėl sutarties alternatyva.

- 5 Dėl šio atsakymo pareiškėjas 2021 m. vasario 10 d. kreipėsi į atsakovę. Jis pažymi, kad po vienerių metų nebegalima atšaukti atleidimo nuo likusių skolų (*InsO* [*Insolvenzordnung* (Nemokumo įstatymas), toliau – *InsO*] 303 straipsnio 2 dalis). Fiksuotas trejų metų saugojimo terminas nesuderinamas su Europos teise. Atleidimas nuo likusių skolų turėtų suteikti skolininkui galimybę vėl dalyvauti ekonominiame gyvenime.
- 6 Atsakydama į tai, atsakovė 2021 m. vasario 17 d. pranešė pareiškėjui, kad supranta jo padėtį, tačiau SCHUFA turi teisę saugoti neigiamus įrašus apie atleidimus nuo likusių skolų ilgesnį laikotarpį, nei atleidimo nuo reikalavimo laikotarpis. Teisinis to pagrindas yra BDAR 6 straipsnio 1 dalies b ir f punktai bei 2017 m. birželio 30 d. *Bundesdatenschutzgesetz* (Federalinis duomenų apsaugos įstatymas, *BGBI. I*, p. 2097, su naujausiais pakeitimais, padarytais 2021 m. birželio 23 d. įstatymu, *BGBI. I*, p. 1858, toliau – *BDSG*) 31 straipsnis. Asmens duomenis, kurie yra būtini kreditingumui įvertinti, leidžiama saugoti tol, kol to reikia siekiant tikslų, kuriais jie buvo išsaugoti. Nustatant kreditingumą leidžiama iš tam tikros asmenų grupės dalies elgesio spręsti apie tikėtiną kitų tai pačiai grupei priklausančių asmenų elgesį ir daryti išvadas dėl statistinio reikšmingumo.
- 7 Dėl šio atsakymo pareiškėjas savo įgalioto atstovo raštu 2021 m. vasario 26 d. pareiškė skundą. Jis teigia, kad atsakovės paaiškinimus sudaro gatavo teksto gabalai. Atsakovė, būdama priežiūros institucija, nepatikrino, ar sistemos bendrai veikia be priekaištų, ir neišsiaiškino, ar taikymas konkrečiu atveju atitinka įstatymo reikalavimus.

II.

1. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija

- 8 Pagrindinių teisių chartijos 7 straipsnis

Teisė į privatą ir šeimos gyvenimą

Kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas.

- 9 Pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnis

Asmens duomenų apsauga

1. Kiekvienas turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą.
2. Tokie duomenys turi būti tinkamai tvarkomi ir naudojami tik konkrečioms tikslams ir tik atitinkamam asmeniui sutikus ar kitais įstatymo nustatytais teisėtais pagrindais. Kiekvienas turi teisę susipažinti su surinktais jo asmens duomenimis bei į tai, kad jie būtų ištaisomi.
3. Nepriklausoma institucija kontroliuoja, kaip laikomasi šių taisyklių.

10 Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis

Teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą Kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis. Kiekvienas asmuo turi teisę, kad jo byla per kiek įmanoma trumpesnę laiką viešai ir teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas. Kiekvienas asmuo turi turėti galimybę gauti teisinę pagalbą, būti ginamas ir atstovaujamas.

Asmenys, neturintys pakankamai lėšų, turi gauti nemokamą teisinę pagalbą, jei tai reikalinga užtikrinti teisę į veiksmingą teisingumą.

2. 2015 m. gegužės 20 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų (OL L 141, 2015 6 5, p. 19)

11 78 straipsnis

Duomenų apsauga

1. Nacionalinės taisyklės, kuriomis įgyvendinama Direktyva 95/46/EB, taikomos valstybėse narėse tvarkant asmens duomenis pagal šį reglamentą su sąlyga, kad tai nėra susiję su Direktyvos 95/46/EB 3 straipsnio 2 dalyje nurodytomis tvarkymo operacijomis.

2. Komisijai tvarkant asmens duomenis pagal šį reglamentą taikomas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001.

12 79 straipsnis

Valstybių narių pareigos, susijusios su asmens duomenų tvarkymu nacionaliniuose nemokumo registruose

1. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai fizinio ar juridinio asmens, valstybės valdžios institucijos, agentūros ar bet kurios kitos institucijos, kuriai pagal nacionalinę teisę paskirta vykdyti duomenų valdytojo funkcijas vadovaujantis Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnio d punktu, vardą ir pavardę arba pavadinimą, kad jis būtų paskelbtas Europos e. teisingumo portale.

2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įgyvendinamos techninės priemonės, kuriomis būtų užtikrintas jų nacionaliniuose nemokumo registruose, nurodytuose 24 straipsnyje, tvarkomų asmens duomenų saugumas.

3. Valstybės narės atsako už tai, kad būtų patikrinta, ar duomenų valdytojas, paskirtas pagal nacionalinę teisę vadovaujantis Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnio d punktu, užtikrina, kad būtų laikomasi duomenų kokybės principų, visų pirma nacionaliniuose nemokumo registruose saugomų duomenų tikslumo ir atnaujinimo principų.

4. Pagal Direktyvą 95/46/EB valstybės narės atsako už duomenų rinkimą ir saugojimą nacionalinėse duomenų bazėse ir už sprendimus, kurie priimami siekiant užtikrinti, kad su tokiais duomenimis būtų galima susipažinti tarpusavyje sujungtame registre, prie kurio prieiga pateikiama Europos e. teisingumo portale.

5. Teikdamos informaciją, kuri turėtų būti teikiama duomenų subjektams, kad jie galėtų naudotis savo teisėmis, visų pirma teise reikalauti ištrinti duomenis, valstybės narės informuoja duomenų subjektus apie nustatytą laikotarpį, per kurį bus prieinami nemokumo registruose saugomi asmens duomenys.

3. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas – BDAR; OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

13 BDAR 6 straipsnis

Tvarkymo teisėtumas

1. Duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu taikoma bent viena iš šių sąlygų, ir tik tokiu mastu, koku ji yra taikoma:

- a) duomenų subjektas davė sutikimą, kad jo asmens duomenys būtų tvarkomi vienu ar keliais konkrečiais tikslais;
- b) tvarkyti duomenis būtina siekiant įvykdyti sutartį, kurios šalis yra duomenų subjektas, arba siekiant imtis veiksmų duomenų subjekto prašymu prieš sudarant sutartį;
- c) tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė;
- d) tvarkyti duomenis būtina siekiant apsaugoti gyvybinius duomenų subjekto ar kito fizinio asmens interesus;

- e) tvarkyti duomenis būtina siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas;
- f) tvarkyti duomenis būtina siekiant teisėtų duomenų valdytojo arba trečiosios šalies interesų, išskyrus atvejus, kai tokie duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, yra už juos viršesni, ypač kai duomenų subjektas yra vaikas.

Šios pastraipos f punktas netaikomas duomenų tvarkymui, kurį valdžios institucijos atlieka vykdydamos savo užduotis.

<...>

14 BDAR 17 straipsnis

Teisė reikalauti ištrinti duomenis („teisė būti pamirštam“)

1. Duomenų subjektas turi teisę reikalauti, kad duomenų valdytojas nepagrįstai nedelsdamas ištrintų su juo susijusius asmens duomenis, o duomenų valdytojas yra įpareigotas nepagrįstai nedelsdamas ištrinti asmens duomenis, jei tai galima pagrįsti viena iš šių priežasčių:

- a) asmens duomenys nebėra reikalingi, kad būtų pasiekti tikslai, kuriais jie buvo renkami arba kitaip tvarkomi;
- b) asmens duomenų subjektas atšaukia sutikimą, kuriuo pagal 6 straipsnio 1 dalies a punktą arba 9 straipsnio 2 dalies a punktą grindžiamas duomenų tvarkymas, ir nėra jokio kito teisinio pagrindo tvarkyti duomenis;
- c) asmens duomenų subjektas nesutinka su duomenų tvarkymu pagal 21 straipsnio 1 dalį ir nėra viršesnių teisėtų priežasčių tvarkyti duomenis arba duomenų subjektas nesutinka su duomenų tvarkymu pagal 21 straipsnio 2 dalį;
- d) asmens duomenys buvo tvarkomi neteisėtai;
- e) asmens duomenys turi būti ištrinti laikantis Sąjungos arba valstybės narės teisėje, kuri taikoma duomenų valdytojui, nustatytos teisinės prievolės;
- f) asmens duomenys buvo surinkti 8 straipsnio 1 dalyje nurodyto informacinės visuomenės paslaugų siūlymo kontekste.

2. Kai duomenų valdytojas viešai paskelbė asmens duomenis ir pagal 1 dalį privalo asmens duomenis ištrinti, duomenų valdytojas, atsižvelgdamas į turimas technologijas ir įgyvendinimo sąnaudas, imasi pagrįstų veiksmų, įskaitant technines priemones, kad informuotų duomenis tvarkančius duomenų valdytojus, jog duomenų subjektas paprašė, kad tokie duomenų valdytojai ištrintų visas nuorodas į tuos asmens duomenis arba jų kopijas ar dublikatus.

15 BDAR 77 straipsnis

Teisė pateikti skundą priežiūros institucijai

1. Neapribojant galimybių imtis kitų administracinių arba teisminių teisių gynimo priemonių, kiekvienas duomenų subjektas turi teisę pateikti skundą priežiūros institucijai, visų pirma valstybėje narėje, kurioje yra jo nuolatinė gyvenamoji vieta, darbo vieta arba vieta, kurioje padarytas įtariamas pažeidimas, jeigu tas duomenų subjektas mano, kad su juo susijęs asmens duomenų tvarkymas atliekamas pažeidžiant šį reglamentą.

16 BDAR 78 straipsnis

Teisė imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių prieš priežiūros instituciją

1. Nedarant poveikio galimybei imtis kitų administracinių arba neteisminių teisių gynimo priemonių, kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių prieš priežiūros institucijos dėl jo priimtą teisiškai privalomą sprendimą.

2. Nedarant poveikio galimybei imtis kitų administracinių arba neteisminių teisių gynimo priemonių, kiekvienas duomenų subjektas turi teisę imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių, jeigu priežiūros institucija, kuri yra kompetentinga pagal 55 straipsnį ir 56 straipsnius, skundo nenagrinėja arba per tris mėnesius nepraneša duomenų subjektui apie pagal 77 straipsnį pateikto skundo nagrinėjimo pažangą arba rezultatus.

3. Byla priežiūros institucijai keliama valstybės narės, kurioje priežiūros institucija įsisteigusi, teismuose.

4. 1994 m. spalio 5 d. *Insolvenzordnung* (Nemokumo įstatymas, *BGBI. I*, p. 2866), su naujausiais pakeitimais, padarytais 2021 m. liepos 16 d. įstatymo (*BGBI. I*, p. 2947) 5 straipsniu

17 *InsO* 9 straipsnis. **Viešas paskelbimas**

1. Vieši pranešimai skelbiami centrinėje ir visas federalines žemes apimančioje interneto svetainėje; gali būti skelbiamos ir pranešimų ištraukos. Skelbime būtina tiksliai nurodyti skolininką, be kita ko, jo adresą ir verslo šaką. Informacija laikoma paskelbta, kai po paskelbimo praeina dar dvi dienos.

2. Nemokumo bylų teismas gali nurodyti paskelbti kitą informaciją, jeigu tai nustatyta federalinės žemės teisės aktuose. *Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz* (Federalinė teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerija) įgaliojama nutarimu, Bundesratui pritarus, reglamentuoti skelbimų centrinėje ir visas federalines žemes apimančioje interneto svetainėje detales. Be kita ko, ji turi numatyti duomenų ištrynimo terminus ir taisykles, užtikrinančias, kad skelbimai:

- 1) bus be defektų, išsamūs ir aktualūs;
- 2) bet kada galės būti identifikuoti pagal kilmę.
3. Viešo paskelbimo pakanka kaip įrodymo, kad pranešimas buvo įteiktas visiems dalyviams, taip pat tada, kai šiame įstatyme, be viešo paskelbimo, nustatytas atskiras įteikimas.

18 *InsO* 286 straipsnis. **Principas**

Jeigu skolininkas yra fizinis asmuo, jis, vadovaujantis 287–303a straipsniais, atleidžiamas nuo nemokumo procedūros metu neįvykdytų įsipareigojimų kreditoriams.

19 *InsO* 287a straipsnis. **Nemokumo bylų teismo sprendimas**

1. Jeigu leidžiama pateikti prašymą atleisti nuo likusių skolų, nemokumo bylų teismas nutartimi konstatuoja, kad skolininkas bus atleistas nuo likusių skolų tuo atveju, jeigu įvykdys 295 ir 295a straipsniuose numatytus įpareigojimus ir jeigu nebus 290 ir 297–298 straipsniuose nustatytų aplinkybių, dėl kurių jis negali būti atleistas nuo likusių skolų. 2. Nutartis paskelbiama viešai. 3. Šią nutartį skolininkas gali apskųsti atskiruoju skubiuoju skundu.

5. 2002 m. vasario 12 d. *Verordnung zu öffentlichen Bekanntmachungen in Insolvenzverfahren im Internet* (Nutarimas dėl viešo informacijos paskelbimo internete nemokumo bylose, BGBl. I, 2002, p. 677)

20 **1 straipsnis**

Viešai internete skelbiama nemokumo bylų informacija turi atitikti šio nutarimo reikalavimus. Skelbime leidžiama pateikti tik tuos duomenis, kuriuos reikia viešai paskelbti pagal *Insolvenzordnung* (Nemokumo įstatymas) arba kitus teisės aktus, kuriuose numatytas viešas informacijos paskelbimas nemokumo bylose.

21 **3 straipsnis. Duomenų ištrynimo terminai**

1. Elektroninėje informacinėje sistemoje paskelbti nemokumo bylos duomenys, įskaitant bylos iškėlimo procedūrą, ištrinami ne vėliau nei praėjus šešiems mėnesiams po panaikinimo arba nemokumo bylos sustabdymo įsiteisėjimo. Jeigu byla neiškeliamą, terminas prasideda nuo paskelbtų apsaugos priemonių panaikinimo dienos.

2. Skelbimams atleidimo nuo likusių skolų procedūroje, įskaitant *Insolvenzordnung* 289 straipsnyje numatytos nutarties paskelbimą, 1 dalies pirmas sakinyss taikomas nustatant, kad terminas pradedamas skaičiuoti įsiteisėjus sprendimui dėl atleidimo nuo likusių skolų.

3. Kiti *Insolvenzordnung* numatyti skelbimai ištrinami praėjus vienam mėnesiui po pirmosios paskelbimo dienos.

6. 2017 m. birželio 30 d. *Bundesdatenschutzgesetz* (Federalinis duomenų apsaugos įstatymas, toliau – BDSG) (BGBl. I, p. 2097, su naujausiais pakeitimais, padarytais 2021 m. birželio 23 d. įstatymu, BGBl. I, p. 1858)

22 BDSG 31 straipsnis.

Ekonominių santykių apsauga teikiant informaciją apie kreditų rizikos vertinimą balais (*scoring*) ir kreditingumą

1. Naudoti tam tikro būsimio fizinio asmens elgesio tikimybės rodiklius siekiant priimti sprendimą dėl sutartinių santykių su šiuo asmeniu pradėjimo, vykdymo ar užbaigimo (*scoring*) leidžiama tik tuomet, kai:

- 1) buvo laikytasi duomenų apsaugos teisės aktų,
- 2) tikimybės rodikliui apskaičiuoti buvo panaudoti duomenys, kurių reikšmė tam tikro elgesio tikimybei apskaičiuoti yra įrodyta remiantis mokslo pripažintu matematiniu statistiniu metodu,
- 3) tikimybės rodikliui apskaičiuoti buvo naudojami ne tik adresų duomenys, ir
- 4) adresų duomenų naudojimo atveju, prieš apskaičiuojant tikimybės rodiklį, atitinkamas asmuo buvo informuotas apie planuojamą duomenų naudojimą; informavimas turi būti dokumentuojamas.

<...>

III.

1. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

- 23 Priežiūros institucija, kuri yra atsakovė, dėl prašymo priimti apeliacinį skundą byloje, susijusioje taip pat su atleidimu nuo likusių skolų ir su *SCHUFA Holding AG* (2021 m. birželio 7 d. *Verwaltungsgericht Wiesbaden* sprendimas byloje Nr. 6 K 307/20.WI), laikėsi nuomonės, kad BDAR 77 straipsnio 1 dalyje nėra numatyta, jog teismas turi peržiūrėti sprendimo dėl administracinio skundo turinį. Veikiau, jos nuomone, tai yra peticijos teisė atitinkanti teisė pateikti skundą, kuriai taikoma tik ribota teisminė kontrolė. Teisminės peržiūros metu „veiksminga“ teisinė gynyba reiškia tik patikrinimą, ar institucija apskritai išnagrinėjo duomenų subjekto skundą ir ar per nustatytus terminus informavo apie skundo būklę ir išvadą dėl jo. Išsamesnio teismo nagrinėjimo BDAR 78 straipsnio 1 dalyje, priežiūros institucijos teigimu, nenumatyta.
- 24 Dėl BDAR 77 straipsnyje minimo nacionalinės priežiūros institucijos sprendimo teisinio pobūdžio laikomasi skirtingų teisinių nuomonių. Viena vertus, jurisprudencijoje reiškiamą poziciją, kad administracinio skundo išnagrinėjimą reikia vertinti remiantis peticijų vertinimo kriterijais, taigi šį išnagrinėjimą reikia laikyti tinkamu, kai atsakovas išsiaiškina faktines aplinkybes, savo teisinį skundo

argumentų ir skundo dalyko vertinimą pagrindžia ne vien tik kalbinėmis klišėmis ir praneša savo išvadą pareiškėjui <...>. Jurisprudencijoje, kurioje remiamasi tuo, kad teisė į administracinį skundą atitinka peticijos teisę, argumentuojama, kad, priėmus BDAR 77 straipsnio 1 dalį, palyginti su anksčiau galiojusia teise (Direktyvos 95/46/EB 28 straipsnio 1 dalis) neįvyko jokių pokyčių.

- 25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas abejoja, ar ši pozicija suderinama su BDAR 77 straipsnio 1 dalimi. Juk pagal BDAR 77 straipsnio 1 dalį nepakanka, kad institucija tik išnagrinėja administracinį skundą, tinkamai ištiria skundo dalyką ir praneša patikrinimo išvadą. Jurisprudencijoje suformuluoti principai šiuo klausimu atitinka peticijos principus ir apriboja BDAR 78 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą teisę imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių prieš priežiūros instituciją.
- 26 Tiesa, kad anksčiau galiojusi Direktyvos 95/46/EB 28 straipsnio 4 dalis buvo suformuluota panašiai kaip šiandien galiojanti BDAR 77 straipsnio 1 dalis, o dėl ankstesnės teisės Vokietijoje buvo patvirtinta peticiją primenanti procedūra. Tačiau Direktyvoje 95/46/EB nebuvo reikalavimo užtikrinti teisę imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių, kaip to reikalaujama dabar (BDAR 78 straipsnis; žr. ir Direktyvos (ES) 2016/680 53 straipsnį). Nuo šiol Europos teisėje remiamasi **veiksminga** teisine gynyba pagal Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį (žr. BDAR 1 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos (ES) 2016/680 1 straipsnio 2 dalį). Taigi Europos teisės aktų leidėjas aiškiai atskyrė veiksmingą teisinę gynybą ir peticiją (Pagrindinių teisių chartijos 44 straipsnis). Šioje byloje peticijos nagrinėjimą atitinkantis nagrinėjimas bet koku atveju būtų ne veiksminga teisinė gynyba, o tik „bet kokia“ teisinė gynyba.
- 27 BDAR įgyvendinimas tokiu atveju iš esmės priklausytų nuo privačių teisminių teisių gynimo priemonių pagal BDAR 79 straipsnį, taigi visų pirma būtų privatus reikalas. Kad tai negali būti BDAR tikslas, rodo tai, kad BDAR reikalavimų įgyvendinimas yra valstybių narių ir jų nacionalinių administratorių užduotis (BDAR 57 straipsnio 1 dalies a punktas). Jeigu būtų neįmanoma priežiūros institucijų priversti vykdyti savo užduotis veiksmingomis teisminėmis teisių gynimo priemonėmis, visiškai netektų prasmės visų pirma BDAR 51 straipsnio 1 dalyje aiškiai numatytas pavedimas priežiūros institucijoms užtikrinti, kad tvarkant duomenis būtų apsaugotos fizinių asmenų pagrindinės teisės ir laisvės. Tokią išvadą patvirtina ir 141 konstatuojamoji dalis: pagal ją fiziniai asmenys turi teisę į veiksmingą teisminę teisių gynimo priemonę, jeigu „priežiūros institucija nesiima veiksmų dėl skundo, <...> kai tokie veiksmai yra būtini duomenų subjekto teisėms apsaugoti“.
- 28 Atsižvelgiant į BDAR, o taip pat Direktyva (ES) 2016/680 siekiamą tikslą – įgyvendinant Pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsnius užtikrinti veiksmingą fizinių asmenų pagrindinių laisvių ir teisių apsaugą, ypač teisės į privatą gyvenimą ir teisės į asmens duomenų apsaugą, teisės pateikti skundą traktavimas negali būti aiškinamas taip siaurai, kad priežiūros institucija turi imtis tik „kokių nors“ veiksmų (žr. ir 2021 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo byloje

C-645/19, ECLI:EU:C:2021:483, 91 punktą). Atsižvelgiant ir į tai, kad tarpvalstybinio asmens duomenų tvarkymo atveju konstatuoti, jog nagrinėjamas duomenų tvarkymas pažeidžia BDAR normas, gali ir kitos valstybės narės priežiūros institucija (žr. 2021 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-645/19), skundų nagrinėjimo procedūroje pagal BDAR 77–78 straipsnius teismas būtinai turi turėti įgaliojimą atlikti teisminę atitinkamo nacionalinės priežiūros institucijos sprendimo kontrolę.

- 29 *Oberverswaltungsgericht Koblenz* (Koblenco aukštesnysis administracinis teismas), kuris 2020 m. spalio 26 d. sprendimu (byla Nr. 10 A 10613/20.OVG) nagrinėtoje byloje nusprendė, kad skundo pateikėjas neturi nei teisės į tam tikro turinio sprendimą, nei į tam tikrą sprendimą iš esmės, klausimo dėl Reglamento (ES) 2016/679 (šiuo atveju – dėl BDAR 78 straipsnio 1 dalis) nagrinėtoje byloje Europos Sąjungos Teisingumo Teismui nepateikė.
- 30 Vis dėlto, teismo įsitikinimu, priežiūros institucija turi vertinimo laisvę ir diskreciją. Pagal BDAR 57 straipsnio 1 dalies a punktą kiekviena priežiūros institucija stebi, kaip taikomas BDAR, ir užtikrina, kad jis būtų taikomas. BDAR 58 straipsnyje reglamentuojami priežiūros institucijos įgaliojimai (žr. ir 2021 m. birželio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-645/19). Šiuo aspektu procedūra nėra nesiskiria nuo trišalių bylų nacionalinėje teisėje, kai siekiantis teisinės apsaugos asmuo, įgyvendindamas subjektyvią viešosios teisės reglamentuojamą teisę, kreipiasi į instituciją, kad toji imtųsi veiksmų prieš privatų trečiąjį asmenį. Ir tokioje situacijoje institucija privalo iki galo išsiaiškinti skundo pateikėjo nurodytas faktines aplinkybes ir imtis veiksmų pagal savo diskreciją ir įgaliojimus. Tačiau diskrecija sumažėja iki nulio tuo atveju, kai yra pažeistos viešosios teisės reglamentuojamos subjektyvios teisės. Šiuo klausimu nagrinėjamu atveju nėra jokio pagrindo skundų, kuriuos, remdamiesi BDAR, prieš priežiūros instituciją pareiškia duomenų subjektai, nagrinėjimo procedūras traktuoti kitaip nei dešimtis metų trunkančioje Vokietijos administracinių teismų jurisprudencijoje pagal nacionalinę teisę.
- 31 Kad būtų užtikrintas vienodas aiškinimas, reikalingas atsakymas į pirmąjį prejudicinį klausimą. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas yra linkęs taikyti tokį aiškinimą: teismas turi peržiūrėti priežiūros institucijos sprendimo iš esmės visą turinį, bet priežiūros instituciją imtis tam tikrų veiksmų gali įpareigoti tik tuomet, kai nematyti teisėtų alternatyvų (kaip antai minėtojo diskrecijos sumažėjimo iki nulio atveju). Tik taip gali būti užtikrinta veiksminga teisinė apsauga. Net jeigu priežiūros institucija yra visiškai nepriklausoma (žr. 2010 m. kovo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-518/07, ECLI:EU:C:2010:125), šis nepriklausomumas negali reikšti nebaudžiamos savivalės – bet peticijos pobūdžio atveju būtent taip ir būtų.

2. Dėl antrojo–penktojo prejudicinių klausimų

- 32 Privačios kreditingumo vertinimo agentūros iš valstybės, nagrinėjamu atveju – į bylą trečiuoju asmeniu įtraukta *Schufa Holding AG* iš Reino žemės-Pfalco

teisingumo administracijos – gauna visus įrašus iš viešų registrų, nagrinėjamu atveju – iš skolininkų registro ir nemokumo registro. Šiuo atveju konkrečiai nagrinėjamas atleidimo nuo likusių skolų įrašas ir viešas paskelbimas federalinių žemių pavedimu Šiaurės Reino-Vestfalijos žemės valdomoje interneto svetainėje „insolvenzbekanntmachungen.de“. Neaišku, ar yra reglamentuota bendra procedūra pagal BDAR 26 straipsnį.

- 33 Turint galvoje Pagrindinių teisių chartijos 6 ir 7 straipsnius, kyla klausimas, ar įrašai iš viešų registrų gali būti nepakeisti perimami į privačius registrus, privaciai kreditingumo vertinimo agentūrai neturint konkretaus pagrindo saugoti duomenis. Veikiau saugojimo tikslas yra siekis galėti panaudoti duomenis gavus užklausą dėl informacijos suteikimo iš verslo įmonės, pavyzdžiui, banko. Visiškai neaišku, ar tokią informaciją kada nors bus paprašyta pateikti. Tai reiškia, kad laikomi atsarginiai duomenys, visų pirma tais atvejais, kai nacionaliniame registre duomenys jau būna ištrinti dėl pasibaigusio saugojimo termino.
- 34 Nacionalinėje teisėje (BDSG 31 straipsnis) numatytos taisyklės, kurių turi laikytis informacinės agentūros, atlikdamos vadinamąjį kreditų rizikos vertinimą balais (*scoring*), tačiau kartu nustatoma sąlyga, kad šios taisyklės turi būti suderinamos su (Europos) duomenų apsaugos teisės aktais (BDSG 31 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Nacionalinėje teisėje nėra reglamentuotas terminas, kuriam pasibaigus kreditingumo vertinimo agentūros privalo ištrinti duomenis iš duomenų bazių.
- 35 Atsakovė nagrinėjamu atveju remiasi tuo, kad šie asmens duomenys skirti kreditingumui įvertinti ir gali būti saugomi tol, kol to reikia siekiant tikslo, kuriais jie buvo išsaugoti. Nesant nacionalinio teisės aktų leidėjo nustatytų taisyklių, priežiūros institucijos su kreditingumo vertinimo agentūrų asociacija sudarė vadinamąjį „Elgesio kodeksą“ („Codes of Conduct“), kuriame numatyta, kad duomenys ištrinami praėjus lygiai trimis metams po įrašymo atitinkamos kreditingumo vertinimo agentūros byloje (žr. „2018 m. gegužės 25 d. asociacijos „Die Wirtschaftsauskunfteien e. V.“ priimtą Vokietijos kreditingumo vertinimo agentūrų elgesio kodeksą, susijusį su asmens duomenų patikrinimo ir ištrynimo terminais“, kurias priežiūros institucijos patvirtino pagal BDAR 40 straipsnį).
- 36 Tai reiškia, kad nagrinėjamas atleidimas nuo likusių skolų viešame skelbime apie nemokumą registre turi būti ištrintas po 6 mėnesių, bet privačiose kreditingumo vertinimo agentūrose (septynios vien didelės įmonės) gali būti saugomas ir teikiant informaciją tvarkomas daug ilgiau, jei reikia, dar trejus metus.
- 37 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo įsitikinimu, kyla abejonių, ar apskritai leidžiama laikyti šiuos duomenis „paraleliai“ ne tik valstybiniuose registruose, bet ir daugelyje privačių bendrovių. Reikia atsižvelgti į tai, kad į bylą trečiuoju asmeniu įtraukta *Schufa Holding AG* yra tik viena iš kelių informacinių agentūrų, taigi Vokietijoje duomenys tokiu būdu saugomi daugelyje vietų, o tai yra didelis Pagrindinių teisių chartijos 7 straipsnyje įtvirtintos pagrindinės teisės suvaržymas. Tai pasakytina juo labiau, kad toks „duomenų

laikymas“ nėra reglamentuotas įstatyme ir gali pagrįstai, tačiau ir nepagrįstai daryti didelį poveikį duomenų subjekto ekonominei veiklai <...>.

- 38 Be to, pagal BDAR duomenis leidžiama tvarkyti ir saugoti tik tuomet, kai įvykdyta viena iš BDAR 6 straipsnio 1 dalies sąlygų. Nagrinėjamu atveju gali būti įvykdyta tik BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punkto sąlyga. Trečiasis asmuo šioje byloje, būdamas verslo įmone, neatlieka užduočių, vykdomų viešojo intereso labui, ir nevykdo viešosios valdžios funkcijų (BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punktas) <...>.
- 39 Duomenų valdytojo (šiuo atveju – *Schufa Holding AG*) arba trečiosios šalies (pavyzdžiui, kreditus teikiančio banko) teisėtas interesas pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punktą taip pat kelia didelių abejonių. Geriausi atveju kreditingumo vertinimo agentūra turi principinį interesą saugoti duomenis apie atleidimą nuo likusių skolų, nes tai yra ekonomine prasme reikšmingas duomuo, o trečiasis asmuo šioje byloje uždirba pinigus naudodamas šiuos duomenis kreditingumo vertinimui atlikti.
- 40 Vis dėlto tai prieštarauja tam, kaip teisės aktų leidėjas vertina *Verordnung zu öffentlichen Bekanntmachungen in Insolvenzverfahren im Internet* (Nutarimas dėl viešo informacijos paskelbimo internete nemokumo bylose, toliau – *InsBekV*) 3 straipsnį, kuriame remiamasi (tik) šešių mėnesių saugojimo terminu nemokumo registre <...>. Atlikus būtiną palyginimą, išvadą, kad duomenų tvarkymas yra pagrįstas, būtų galima padaryti tik tuomet, kai duomenų iš nemokumo registro iš tiesų skubiai reikėtų informacijai verslo situacijoje suteikti.
- 41 Be to, Vokietijos teisės aktų leidėjas *InsBekV* 3 straipsnyje yra numatęs tik palyginti trumpą šešių mėnesių duomenų apie atleidimą nuo likusių skolų saugojimo terminą nemokumo registre. *InsBekV* 3 straipsnis savo ruožtu grindžiamas 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų (OL L 141, p. 19) 79 straipsnio 5 dalimi, kurioje numatyta, kad valstybės narės informuoja duomenų subjektus apie nustatytą laikotarpį, per kurį bus prieinami nemokumo registruose saugomi asmens duomenys, kad jie galėtų naudotis savo teisėmis, visų pirma teise reikalauti ištrinti duomenis. Ši teisė išnyksta, kai saugojimas vykdomas daugelyje „privatų“ registru, kuriuose duomenys saugomi ilgiau.
- 42 Dėl to kyla principinis klausimas, ar apskritai leidžiama visus duomenis iš nemokumo registro perimti į „privatą“ duomenų bazę, nes kreditingumo vertinimo agentūra, turėdama teisėtą interesą, bet kuriuo atveju gali tol gauti šiuos duomenis iš nemokumo registro, kol jie ten yra saugomi. Jeigu būtų leidžiama teisėtai saugoti duomenis kreditingumo vertinimo agentūroje, atsirastų paralelinis duomenų laikymas, o duomenų subjektas netektų galimybės naudotis savo teise reikalauti ištrinti duomenis nemokumo bylų teisme. Tai reiškia, kad duomenis saugančios kreditingumo vertinimo agentūros laikytų atsarginius duomenis. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nemano, kad tai yra leidžiama atsižvelgiant į Pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnį ir

BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punktą. Be to, duomenų subjektas, norėdamas pasinaudoti savo teisėmis, turėtų kreiptis į visas kreditavimo vertinimo agentūras, teikdamas daugybę prašymų ištrinti duomenis; dėl to veiksminga teisinė apsauga gerokai pasunkėtų.

- 43 Jeigu būtų patvirtinta, kad privačioms bendrovėms (kreditavimo vertinimo agentūroms) leidžiama saugoti iš viešų registrų gautus duomenis, kaip antai nagrinėjamu atveju mano priežiūros institucija, kyla klausimas, ar, atliekant interesų palyginimą pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punktą, reikia atsižvelgti į pagal BDAR 40 straipsnį patvirtintą privatų elgesio kodeksą, kuriame numatyti standartiniai ištrynimo terminai. Ir trečiasis asmuo šioje byloje, ir atsakovė priežiūros institucija remiasi tuo, kad pagal elgesio kodeksą „teisė saugoti“ informaciją apie atleidimą nuo likusių skolų galioja trejus metus.
- 44 Šiuo klausimu kolegija pritaria *OLG Schleswig-Holstein* (Šlėzvigo-Holšteino aukštesnysis apygardos teismas), kuris laikosi nuomonės, kad elgesio kodekso II punkto 2 papunkčio b papapunktyje nustatyti duomenų apie atleidimą nuo likusių skolų patikrinimo ir ištrynimo terminai prieštarauja *InsO* 9 straipsnio ir *InsoBekVO* 3 straipsnio nuostatomis (2021 m. birželio 4 d. *OLG Schleswig-Holstein* sprendimas byloje Nr. 17 U 15/21, II dalies 1 punkto c papapunktis). Tai reiškia, kad elgesio kodeksas nėra pagrindas laikyti duomenų tvarkymą (saugojimą) teisėtu. Taigi į šias taisykles – net jei jos ir patvirtintos priežiūros institucijų – nereikia atsižvelgti atliekant būtiną interesų palyginimą pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punktą – nei vertinant teisėtą kreditavimo vertinimo agentūros interesą, nei saugojimo trukmę ir ištrynimo terminus.
- 45 Veikia, jeigu paaiškėtų, kad iš viešų registrų gautų duomenų saugojimas kreditavimo vertinimo agentūrose yra leidžiamas, šioms „privačioms“ agentūroms turėtų būti taikomi tokie pat saugojimo ir ištrynimo terminai kaip ir viešuose registruose. Tai reiškia, kad duomenys, kurie privalo būti ištrinti iš viešo registro, tuo pat metu turi būti ištrinti ir visose privačiose kreditavimo vertinimo agentūrose, kurios buvo leidžiamu būdu išsaugojusios šiuos duomenis.
- 46 Kadangi nagrinėjamu atveju kyla principinis klausimas, ar duomenys iš viešų registrų gali būti saugomi privačiose įmonėse, ir, jeigu taip, klausimas, kada šie duomenys pastarosiose turi būti ištrinti, šios bylos nagrinėjimas sustabdomas ir šie klausimai pateikiami Teisingumo Teismui, kad jis priimtų prejudicinį sprendimą. Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo atsakymus į šiuos kontroversiškus klausimus dėl Pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsnių ir BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punkto galiausiai bus priimtas sprendimas šioje byloje.

IV.

- 47 Nutartis neskundžiama.

<...>

2021 m. rugpjūčio 31 d., Vysbadenas

<...>

[Priėmimo žyma; parašai]

DARBINIS VERTINMAS